

K 46/07

Komunikat prasowy po rozprawie dotyczącej zasad tworzenia i działania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.**Zasady tworzenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych niezgodne z konstytucją.**

8 lipca 2008 r. o godz. 13.00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący zasad tworzenia i działania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że ustawa z dnia 11 maja 2007 r. o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych jest niezgodna z art. 2, art. 20 i art. 22 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że istota sprawy sprowadza się do poddania administracyjnej reglamentacji prowadzenia działalności gospodarczej i przypomniał zasadnicze tezy dotyczące konstytucyjnej wolności tej działalności oraz zasad jej ograniczania. Uznał, że konstytucyjny wymóg formalny - ustawowej formy wprowadzenia ograniczeń przedmiotowej wolności - został spełniony, w przeciwieństwie do warunku materialnego - uzasadnienia ograniczeń ważnym interesem publicznym. Przeanalizował przepisy ustawy i stwierdził, że skoro ochrona wartości wymienionych w art. 31 ust. 3 konstytucji jest zapewniona w postępowaniu o wydanie pozwolenia na budowę, to ustawa nie chroni żadnych wartości konstytucyjnych, stanowiąc wyłącznie dodatkową barierę biurokratyczną. Zwrócił uwagę, że "opinia" rady gminy, ma charakter wiążący dla organu wydającego zezwolenie, tymczasem przesłanki jej wydania nie są uzasadnione ważnym interesem publicznym, bo po części odwołują się do zadań nie mieszczących się w katalogu zadań publicznych, po części dotyczą zadań powiatu, po części zaś - są uwzględniane w toku wydawania pozwolenia na budowę i ich wiązanie z procedurą wydawania zezwolenia na tworzenie i działanie wielkopowierzchniowego obiektu handlowego wykracza poza granice konieczności i niezbędności. W odniesieniu do opinii sejmiku województwa Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że ma być oparta na strategii rozwoju województwa oraz programach wojewódzkich, które to akty nie mają charakteru źródeł powszechnie obowiązującego prawa. Zdaniem Trybunału, art. 10 ust. 2 ustawy obciążający przedsiębiorcę, który uzyskał zezwolenie, odpowiedzialnością za przestrzeganie jego warunków przez osoby trzecie (użytkowników powierzchni w wielkopowierzchniowym obiekcie handlowym) jest sprzeczny z konstytucyjną zasadą, że odpowiedzialności karnej podlega ten, kto dopuścił się czynu zabronionego.

Rozprawie przewodniczył sędzia TK Marian Grzybowski, a sprawozdawcą był sędzia TK Mirosław Wyrzykowski.

Wyrok jest ostateczny, a jego sentencja podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw.**Komunikat prasowy przed rozprawą dotyczącą zasad tworzenia i działania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.**

8 lipca 2008 r. o godz. 13.00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący zasad tworzenia i działania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

Trybunał Konstytucyjny orzeknie w sprawie zgodności ustawy z dnia 11 maja 2007 roku o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (w.o.h.) z art. 20 i art. 22 Konstytucji.

Ustawa o wielkopowierzchniowych obiektach handlowych (w.o.h.) określa zasady i tryb wydawania zezwoleń na ich tworzenie i działanie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Zgodnie z ustawą są to obiekty o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m. kw., w których prowadzona jest działalność handlowa. Utworzenie takiego obiektu wymaga uzyskania zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na lokalizację sklepu. Zezwolenie jest wydawane na pisemny wniosek przedsiębiorcy. Organ zezwalający wydaje je w przypadku zgodności lokalizacji obiektu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego albo decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwej rady gminy. Jeżeli wniosek o wydanie zezwolenia spełnia warunki formalne określone w ustawie, organ zezwalający wykonuje analizy dotyczące skutków utworzenia obiektu i po ich uzyskaniu przedstawia wniosek do zaopiniowania radzie gminy. Rada uwzględnia m.in. kształtowanie korzystnych warunków nabywania towarów i usług, poprawę jakości obsługi konsumenta, poszerzenie oferty handlowej, rozwój rynku pracy. Opinia musi brać pod uwagę zasady uczciwej konkurencji w zakresie prowadzenia działalności handlowej na terenie gminy. W przypadku wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2000 m. kw. organ zezwalający wydaje zezwolenie biorąc pod uwagę nie tylko zgodność lokalizacji z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego albo decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, po uzyskaniu pozytywnej opinii rady gminy. Powinien także stwierdzić brak sprzeczności lokalizacji obiektu z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i uzyskać pozytywną opinię właściwego sejmiku województwa. Sejmik uwzględnia te same przesłanki co rada gminy przy opiniowaniu obiektu powyżej 400 m. kw. Ponadto bierze pod uwagę uchwałę rady gminy opiniującą wniosek, strategię rozwoju województwa oraz programy wojewódzkie, w zakresie w jakim dotyczą tworzenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej w formie takiego obiektu jest uzyskanie zezwolenia, posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości, na której sklep się znajduje, a także wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem.

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich ustawa ta w sposób głęboki ingeruje w sferę wolności działalności gospodarczej, gdyż rozpoczęcie i prowadzenie działalności handlowej w obiektach przekraczających określoną w ustawie powierzchnię jest możliwe wyłącznie za zgodą władzy administracyjnej. Prowadzenie działalności bez takiej zgody jest zagrożone sankcją karną. W rezultacie korzystanie z konstytucyjnej wolności poddane zostało reglamentacji administracyjnej. W ocenie Rzecznika za wprowadzeniem administracyjnej reglamentacji działalności handlowej nie przemawiał wzgląd na ważny interes publiczny.

Ponadto ustawa o w.o.h. zobowiązuje dotychczasowych właścicieli (administratorów, zarządców) wielkopowierzchniowych sklepów do wystąpienia o wydanie zezwolenia na kontynuowanie działalności przed wejściem w życie ustawy. Brak zezwolenia naraża podmiot prowadzący działalność na odpowiedzialność karną. Zdaniem Rzecznika również i w tym wypadku ustawodawca dopuścił się naruszenia zasady wolności działalności gospodarczej. Zaden ważny interes publiczny jak też wzgląd na inne wartości chronione konstytucyjnie nie uzasadniał bowiem wprowadzenia tego typu ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

Rozprawie będzie przewodniczył sędzia TK Marian Grzybowski, a sprawozdawcą będzie sędzia TK Mirosław Wyrzykowski.